

DE GOUDEN WEKEN

1. Stappenplan

Een goed begin
is het halve werk!

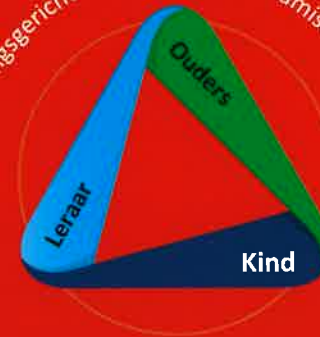
1. Verdiep je in de theorie.
2. Kom vóór (het einde van) de zomervakantie als team bij elkaar. Maak een tijdsplanning voor groepsvormende activiteiten en omgekeerde oudergesprekken.
3. Zet De Gouden Weken per klas of schoolbreed in.
4. Kies iemand als aanspreekpunt voor invallers en nieuwe collega's.
5. Evalueer de uitvoering binnen drie weken na afloop van De Gouden Weken. Wat ging goed, wat kan beter, hoe regelen we dat?
6. Maak in de evaluatiebijeenkomst afspraken over De Zilveren Weken, de periode na de kerstvakantie.
7. Plan de teambijeenkomst voor de volgende zomervakantie.

Oplossingsgerichte uitgangspunten

- Wat niet stuk is, hoef je niet te repareren.
- Als iets werkt, doe het dan vaker.
- Als iets niet werkt, doe niet meer van hetzelfde, probeer iets anders.
- Kleine stapjes kunnen tot grote veranderingen leiden.
- De oplossing staat niet per se in verband met de oorzaak.
- De taal van de oplossingsbeschrijving is anders dan die van de probleembeschrijving.
- Geen enkel probleem is er altijd, er zijn altijd uitzonderingen.
- De toekomst is maakbaar en onderhandelbaar.

Oplossingsgericht werken in een dynamische driehoek

Ingrediënten De Gouden Weken

Fase I

Fase II

Fase III

Fase IV

Fase V

Forming
oriënteren

Storming
presenteren

Norming
normeren

Performing
presteren

Reforming
evalueren

2. Groepsvormende activiteiten

Sfeer eerst, leren later.

1. Zoek en plan een werkvorm voor een levendige vormgeving van groepsregels in week 1.
2. Plan 1 of meer momenten, verspreid over De Gouden Weken, voor reflectie op en zo nodig **bijstellen** van groepsregels.
3. Zoek **energizers** voor fase I Forming in week 1 (verzamel de materialen).
4. Plan de groepsvormende activiteiten voor de eerste vier tot zes weken: groepsregels, energizers en coöperatief leren. Baseer je op Doen!
5. Plan eventueel **buffertijd** in voor als je ergens tijd tekort komt in de uitvoering en/of nabespreking.
6. Kun je andere lessen en/of ruimtes benutten?
Kun je coöperatieve leervormen inzetten bij de uitvoering of nabespreking?
7. Spreek af wat er geregeld moet worden: **wie, wat, waar, hoe en wanneer**.
8. Kies je ritme. Elke dag twee energizers en een dag rust?
Een energizer én een coöperatieve leervorm? Of liever om en om?
9. **Bouw** vanaf week vier de frequentie van de energizers en groepsvormende activiteiten langzaam af.
10. Houd rekening met eventuele tussentijdse inhoudelijke wijzigingen.

Zelf geformuleerde groepsregels gaan over

- Groepsverantwoordelijkheid.
- Wederzijds respect.
- Samenwerken.
- Besluitvorming.
- Problemen aanpakken.

Levende groepsregels

- Worden passend bij de leeftijd opgesteld.
- Zijn een middel, geen doel.
- Maximaal 5.
- Bottom-up met activerende werkvormen.
- Maak verbinding naar de digitale (app-)wereld.
- Maak verbinding naar concrete situaties die zich voordoen.

Voorwaarden energizers & coöperatieve werkvormen

- Bereid je goed voor: doe het goed of doe het niet.
- Kennismaking eerst: onbekend maakt onbemind.
- Van de oppervlakte langzaam de diepte in.
- Diepgang: zorg voor voldoende veiligheid & vertrouwen.
- Houd het tempo erin bij actieve doe-spelletjes.
- Bedenk van tevoren hoe je op lastige situaties in kunt spelen.
- Zorg voor voldoende tijd voor de nabespreking.

LSD	luisteren	samenvatten	doorvragen		
OMA	oordelen	meningen	aannames		
OEN	open	eerlijk	nieuwsgierig		
NIVEA	niet	invullen	voor	een	ander
OMO	opstappen	meeveren	ombuigen		

- Neem LSD
- Laat OMA thuis
- Wees een OEN
- Smeer je in met NIVEA
- Draai je was met OMO

3. Omgekeerde oudergesprekken

Krediet opbouwen levert meer op dan rood staan.

1. Formuleer je **doel** van de omgekeerde oudergesprekken.
2. Bepaal de **tijd** per ouder(paar) die nodig is om dit doel te bereiken.
3. Is er een **tolk** nodig? Kies een persoonlijke of telefonische tolk. Plan voor dit gesprek meer tijd in.
4. Stel het **rooster** op of gebruik een online agenda.
5. Maak een **checklist** voor minder mondige ouders (zie voorbeeld boek).
6. Krijgen **alle ouders** de checklist of alleen de **minder mondige ouders**? Stuur je de lijst **vooraf** toe of vul je die **tijdens** het gesprek samen in?
7. Bedenk hoe je ouders inlicht over het doel van de gesprekken en de planning. Benadruk het **belang** en de **positieve start**.
8. Bedenk mogelijkheden om de **drempel** te **verlagen**. Een werkstuk of persoonlijk filmpje tonen, iets lekkers aanbieden?
9. Zorg dat ouders, die meestal verstek laten gaan, **toch komen**. Bel ze, maak een opvallende uitnodiging, laat merken dat je graag wilt dat zij komen en dat ze van harte welkom zijn.

Curatieve oudergesprekken

Bij een probleem en/of conflict met een leerling of ouders tijdens het schooljaar voer je 4-6 korte oplossingsgerichte gesprekjes van 15 minuten. Het accent verschuift van een informeren gesprek (hobby's, interesses, vragen) naar een oplossingsgericht gesprek.

Basishouding oudergesprekken

- Echtheid
- Respect
- Luisteren

Omgekeerde oudergesprekken

- Goed voorbereiden: wat wil je zeggen of vragen.
- Sfeer maken (ruimte, koffie, houding).
- Ouders laten voelen dat ze er toe doen.
- Laten merken dat hun kind er toe doet.
- Open vragen stellen, doorvragen.
- Goede luisterhouding.
- Bondgenoten in opvoeding: dialoog in plaats van monoloog.
- Rekening houden met loyaliteit.
- Geen pedagogische adviezen geven, maar mogelijkheden (niet 'de betere ouder' willen zijn).
- Gevoelens van de ouders erkennen, ook bij kritiek (zoek behoefte erachter).
- Bij kritiek niet in de verdediging gaan, maar nieuwsgierig opstellen.
- Belangrijke afspraken en voornemens noteren.

Curatieve oudergesprekken

- Hoe is de leerling thuis bij het doen van (probleem/te leren vaardigheid)?
- Wat motiveert de leerling?
- Wanneer is het de leerling wel eens gelukt om ... te vertonen?
- Als ... zich voordoet, hoe gaan de ouders hier dan mee om?
- Wat werkt thuis goed?
- Wat vinden de ouders van de aanpak van de leraar?
- Wat denken zij dat kan werken in de klas?
- Hoe is het contact met broers/zussen?
- Hoe is het contact met vrienden?
- Wat gaat goed in het contact met broers/zussen/vrienden? Wat werkt?
- Hoe gaan broers/zussen om met ...?
- Hoe gingen ouders vroeger zelf om met ...?
- Wat werkte daarin goed?
- Welke tips hebben broers/zussen/vader/moeder voor dit kind?

4. Uitvoering

Zoek de verbinding!

1. **Observeer** tijdens de uitvoering in **week 1**. Waar liggen de behoeften en wat kan je klas aan qua intensiteit en kwetsbaarheid?
2. **Reflecteer** op **week 1** en stel je rooster zo nodig bij voor week 2. Focus op meer aandacht voor fase I of ga verder naar fase II & III met meer competitieve energizers in het kader van normering.
3. **Observeer** tijdens de uitvoering in **week 2**. Waar liggen de behoeften en wat kan je klas aan qua intensiteit en kwetsbaarheid?
4. **Reflecteer** op **week 2** en stel je rooster zo nodig bij voor week 3. Focus op meer aandacht voor fase II & III of op fase III & IV in het kader van samenwerkingsvaardigheden, diepgang en vertrouwen.
5. **Observeer** tijdens de uitvoering in **week 3**. Waar liggen de behoeften en wat kan je klas aan qua intensiteit en kwetsbaarheid?
6. **Reflecteer** op **week 3** en stel je rooster zo nodig bij voor week 4 t/m 6.
7. **Concretiseer** de laatste weken: wat heeft je groep nodig en waar voel jij je prettig bij. Herhaal enthousiast ontvangen energizers of waar meer uit te halen is. Kan het vertrouwen in elkaar nog verder groeien? Moet je een stap terug doen? Ook prima.

Rolmodel leraar

- Hoge verwachtingen uitspreken.
- Ik-boodschap bij kritiek of mening geven.
- Kritiek op gedrag, nooit op de persoon.
- Pro-actief scannen in de klas.
- Aanwezigheid uitstralen.
- Signalen van pesten kunnen herkennen.
- Pesten in woord en gedrag afkeuren.
- Rekening houden met (culturele) verschillen.
- 1:5 negatief positief ratio in de groep.
- 1:3 negatief positief ratio voor jezelf.

Lastige situaties (1)

- Werk met het moment: dat wat zich voordoet.
- Good practice uitvergroten, bad practice groepsopdracht van maken.
- Maak ruimte voor aanpassingen en eigen inbreng.
- Een werkvorm is zo stoer als dat jij stevig bent.
- Sluit aan bij de belevingswereld.
- Nabespreking: OEN / OMA / NIVEA.
- Vergeet vooral niet (om jezelf) te lachen.

Lastige situaties (2)

- Als iemand echt niet wil, dwing dan niet.
- Spreek een teken af waarmee je beiden een time-out aan kunt geven.
- 'Maak je de sfeer zo fijn of vervelend'.
- 'Hebben wij dit afgesproken of heb je dit zelf bedacht'.
- 'Maak je zo vrienden of verlies je zo vrienden'.
- Clownesk gedrag jongens; niet weten wat de opdracht is.
- Clownesk gedrag jongens; hoe kom ik hierdoor zonder gezichtsverlies.
- Handige rollen; scheidsrechter, rechterhand, (mede)bedenker.

Leuke klassengesprekken

- Don't steal the struggle.
- Kies eens een andere plek dan bij het bord.
- Spreek non-verbale tekens af voor veel voorkomende verzoekjes.
- Gebruik non-verbale bekrachtiging voor gedrag.
- Maak veronderstellingen vragend.
- Vraag leerlingen om jouw instructie te verwoorden.
- Voorkom dat je in herhaling vervalt.
- Laat leerlingen zelf samenvatten.

Complimenten

- Procesgericht in plaats van resultaatgericht.
- Indirect; hoe is dit je gelukt?
- Complimenteer niet de persoon, maar wat hij of zij doet.
- Complimenteer zo specifiek mogelijk.
- Overdaad schaadt.
- Vermijd te makkelijk gegeven onwaarachtige complimenten.
- Vermijd complimenten die concurrentie in de hand werken.